

Un any de govern de Mas

BENESTAR SOCIAL

L'estat del benesta

CRISI • El conseller Cleries ha topat amb el caos del PIRMI i una lenta llei de la dependència **FUTUR** • Ha acordat amb entitats bases per lluitar contra la pobresa

Sònia Pau
BARCELONA

La lluita contra la pobresa infantil, el suport a les famílies vulnerables i a les persones dependents van ser les prioritats que es va marcar el conseller de Benestar Social i Família, Josep Lluís Cleries, quan va accedir al càrrec fa un any. En els perfils de les primeres entrevistes, es va destacar de Cleries que havia estat l'assot de la seva antecessora, Carme Capdevila, des de les files de l'oposició al Parlament. Ara és Capdevila qui presideix la comissió parlamentària de Benestar que fiscalitza la feina de Cleries i on ha hagut de sentir dures crítiques, tant dels grups de l'oposició com de les entitats i experts que hi han comparegut, sobretot en tres qüestions: el caos de la Renda Mínima d'Inserció (també coneguda com a PIRMI), la falta de recursos per continuar desplegant la llei de la dependència i els problemes que han tingut les residències de gent gran i els centres d'infància per cobrir les places que tenen concertades amb l'administració.

"Tots sabem que el 2011 i el 2012 seran anys de sacrificis." La frase la va pronunciar Cleries a principis de juny, quan ja se n'havien concretat alguns, de sacrificis, com ara la retallada de les ajudes universals a famílies amb fills menors de tres anys o de sis en el cas de les monoparentals o nombroses. "Em fa mal -va admetre- però ho hem de fer per la situació econòmica del moment." Les subvencions s'han restringit a les famílies amb ingressos per sota dels

8.000 euros/any i que, a més, acreditin cinc anys de residència legal a l'Estat. Curiosament, va ser una ajuda creada pel govern de CiU en temps de Jordi Pujol i després potenciada pel tripartit.

Les entitats socials, que treballen a peu de carrer i han vist com les peticions de suport se'ls multipliquen, s'han convertit en vigilants del funcionament de Benestar i d'altres departaments amb els quals es comparteixen polítiques, com ara Ensenyament i Empresa i Ocupació. El cas més evident es va produir en ple estiu i va afectar les famílies amb menys recursos, les que sobreviuen amb els 420 euros del PIRMI. A principis d'agost, es va canviar el sistema de pagament per transferència bancària a un xec nominal. El primer raonament que va donar el conseller d'Empresa i Ocupació, Francesc Xavier Mena, va ser per eliminar el frau i esborrar les persones que no hi tenen dret. Un frau que a hores d'ara encara no s'ha xifrat. El que sí que ha fet el govern ha estat endurir els criteris per accedir-hi i excloure'n les persones que esgotin les prestacions d'atur.

Mentre les dades del PIRMI evidencien quantitativament aquest creixement de la pobresa -el 2008 la cobraven unes 12.500 famílies i l'agost passat n'eren 34.000-, el vicepresident de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social i coordinador de la Creu Roja, Enric Morist, hi va posar adjectius quan la va comparar "amb la pobresa de postguerra". En la mateixa línia, la presidenta de les Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS), Teresa Crespo, va advertir al cap d'uns dies que si no es reforça-

PIRMI

Famílies que cobren la renda mínima d'inserció

2008	13.700
2009	22.000
2011	34.000

FONT: TAULA D'ENTITATS DEL TERCER SECTOR SOCIAL DE CATALUNYA / DEPARTAMENT DE BENESTAR SOCIAL I FAMÍLIA

19,9
per cent de la població catalana ingressa menys de 8.719 euros a l'any i està en situació de pobresa.

ven les polítiques socials es posava "la cohesió social en risc". La urgència de trobar recursos per aturar la pobresa s'ha convertit en un dels principals maldecaps de Benestar. La concreció ha estat només un document acordat entre entitats i departament que marca les bases per començar a treballar-hi.

El combat de la pobresa infantil ha de ser prioritari

NOTA 7

La valoració d'aquest primer any de govern és positiva. Si bé no s'ha avançat en relació a les polítiques d'infància, no s'ha donat tampoc un pas enrere.

Això és important si tenim en compte la situació econòmica, que fa difícil abordar nous programes i inversions. És molt positiu que el conseller de Benestar i Família estigui impulsant un Pacte per la Infància i que el govern hagi anunciat que destinarà un fons especial per lluitar contra la pobresa, que en el cas de la infància afecta un de cada quatre nens a Catalunya.

És positiu, també, que la conselleria hagi fet propostes de col·laboració a les entitats que treballem amb infància i que mostri la intenció de treballar en els problemes més

"És important impulsar un model que garanteixi la sostenibilitat de les polítiques socials"

greus que afecten els infants. És important, no obstant això, no perdre de vista que la infància ha de ser una prioritat i que, encara que la situació econòmica no és la que tots

desitjaríem, les autoritats han de tenir molt clar també quines han de ser les prioritats i com s'han de distribuir els recursos disponibles. Això esperem veure-ho reflectit en els pressupostos del 2012. És prioritari desplegar la llei de drets i oportunitats de la infància i l'adolescència que permetrà consolidar i avançar en el model d'atenció. També és important aprofitar l'esforç que s'està fent per sortir de la crisi per impulsar un nou model que garanteixi la sostenibilitat de noves polítiques socials, especialment les adreçades a la infància i les famílies.

Jaume Clupés. PRESIDENT FEDERACIÓ ENTITATS ATENCIÓ INFÀNCIA (FEDAIA)

res fragilitza

Pobresa

1 de cada 5 catalans és pobre

El 20,4% de la població catalana viu sota el llindar de la pobresa

25,1% és la taxa de risc de pobresa de la població major de 65 anys

4 de cada 10 famílies monoparentals són pobres. 6 de cada 10 famílies nombroses també són pobres

1 de cada 4 menors a Catalunya és pobre
4 de cada 10 joves d'entre el 16 i 24 anys estan a l'atur
En Catalunya, el fracàs escolar se situa en el **30%**

Ocupació

600.930 persones estan a l'atur
336.797 no cobren l'atur, i d'aquestes **161.262** no tenen cap cobertura

Habitatge

5 de cada 1.000 catalans no tenen llar o viuen en un allotjament inadequat
21 desnonaments s'executen cada dia a Catalunya

Llei de dependència

Sol·licituds inicials de valoració

2007	62.159
2008	101.213
2009	91.934
2010	77.105
2011	55.879* *Fins al novembre

Serveis (desembre 2011)	Residència de gent gran	23.388
	Ajuda a domicili	17.405
	Teleassistència	15.809
	Centre de dia de gent gran	5.039
	Centre dia de discapacitats	2.716
	Residència de discapacitats	3.175
	Sociosanitaris	1.406
Llar, residència	883	

Prestacions (desembre 2011)	Cuidador no professional	95.804
	Vinculada a residència	10.282
	Vinculada al SAD	306
	Vinculada al centre de dia	190
	Assistent personal	22

La falta de recursos per a la llei de la dependència fa que encara s'arrossequin expedients d'abans del 2011. Es calcula que fa un any hi havia 36.400 casos fora de termini –amb el dret reconegut, però sense rebre l'ajuda ni la prestació– i ara en són uns 10.000. De les 103.196 peticions noves d'aquest any, 35.000 es-

tan en procés. Problemes econòmics també per pagar les places concertades en residències i centres que atenen avis, discapacitats, drogodependents i malalts mentals. Al setembre se'ls va comunicar que no es podien pagar, però l'avis que els centres no podien assumir les nòmimes va fer rectificar el govern.

Problemes i protestes per les retallades que afecten sobretot els més febles han marcat el primer any de Cleries, però també ha estat un any de diàleg amb les entitats, de suport a les tasques del voluntariat i de plantejament de la necessitat de reforçar el civisme amb un pla de valors que està en elaboració. ■

Un any de govern i uns compromisos afeblits

NOTA 4,5

Governar aquest darrer any no ha estat fàcil. L'equilibri pressupostari ha obsessionat tots els governs, i els líders polítics d'Europa, Espanya i Catalunya han prioritzat la reducció de la despesa per eixugar dèficit i sostenir el sistema econòmic liberal, oblidant les creixents necessitats de la població i lapidant un estat del benestar que, amb més o menys fortalesa, s'havia construït.

Som conscients que no tenim els recursos econòmics necessaris per mantenir serveis i prestacions que havíem aconseguit, però en un moment en què l'atur colpeja amb força i deixa cada dia més població sense un salari, ens preguntem si la responsabilitat del govern no hauria de ser donar prioritats als recursos destinats perquè cap ciutadà es trobi en extrema pobresa. El govern no pot oblidar que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya diu que les persones en situació de pobresa tenen dret a una renda garantida de ciutadania que els asseguri els mínims per a una vida digna, i que les persones excloses del mercat de treball que no disposen de mitjans de subsistència propis tenen dret a percebre prestacions i recursos no contributius de caràcter paliatiu.

Entenc que tothom demana que es prioritzï el seu sector o col·lectiu i que no es pot respondre a totes les demandes, però crec que un bon govern ha de vetllar perquè no s'incrementin les desigualtats socials, i això vol dir prioritzar les polítiques a favor dels més febles i ser eficaç i eficient perquè no augmenti la desprotecció dels més vulnerables.

Teresa Crespo. PRESIDENTA ECAS

Ara tinc Càritas a casa meua

NOTA 4,5

El balanç d'aquest primer any de govern té llums i ombres. Tenim molt present els quatre anys de crisi econòmica i social, que s'ha traduït en un clar retrocés de l'estat del benestar. A Càritas, ens preocupa sobretot la taxa d'atur –cada cop més alta–, l'alarmant nivell de pobresa infantil, les dificultats de les famílies per poder mantenir el seu habitatge de lloguer o hipoteca, i l'increment de les persones sense cap cobertura social ni cap prestació. Constatem que aquestes situacions provoquen el deteriorament físic i emocional de les persones i un creixement de la demanda de suport psicològic.

El 2011, entre les Càritas parroquials i la Càritas diocesana ja hem atès més de 190.000 persones per cobrir les seves necessitats bàsiques (la majoria, alimentàries), que haurien de ser ateses per l'estat del benestar. Sabem que s'ha fet un esforç per evitar que les retallades arribin als col·lectius més febles però, malgrat això, les mesures aplicades han estat en alguns casos inequívocament (per exemple, l'augment de l'IVA), que han fet disminuir encara més el poder adquisitiu de les persones amb ingressos per sota del llindar de la pobresa. Entenent que tenir prop de 700.000 persones sense feina a Catalunya hauria de ser considerat com una emergència, es requereix una resposta urgent de tota la societat i no es pot ajornar més l'establiment d'un pacte per a l'ocupació de totes les forces polítiques, econòmiques i socials.

Jordi Roglà. PRES. CÀRITAS BARCELONA

Pocs recursos per facilitar la convivència

NOTA 6

Catalunya és una terra d'acollida, de diversitat i de pluralisme cultural, lingüístic, de creences i conviccions. Té al seu haver una trajectòria en polítiques de gestió del fet migratori. Tanmateix, fer el balanç de les polítiques lligades a les migracions, especialment d'aquest primer any de govern, resulta molt difícil en temps d'una crisi econòmica que s'està convertint en crisi social i de valors, i de retrocés de drets. Unesco cat s'ha adherit al Pacte Nacional per

la Immigració amb la voluntat que govern, partits i societat civil treballin tots per resoldre els problemes de les necessitats bàsiques, atès que hi ha una gran preocupació per la manca cada cop més acusada de recursos per apaivagar la pobresa i les tensions socials creixents.

No hi ha prou inversió pública per crear oportunitats laborals, i no es disposa de prou mitjans de mediació comunitària que ajudarien a facilitar la convivència intercultural. Trobo inconvenient la persistència de l'ús inadequat i negatiu de la immigració en el

discurs polític perquè tot i que a vegades les crítiques poden ser encertades, les formes populistes només afavoreixen els moviments racistes, que inexorablement representen més costos de reparació per a la cohesió social. Valoro positivament la participació del conseller Felip Puig en la trobada del Dia Internacional de la Persona Migrant, organitzada per Unesco cat i el Departament d'Interior, i especialment quan va qualificar de "barbaritat i acte xenòfob associat delinqüència i immigració".

